ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1956

Vyhlásené: 06.10.1956 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

47

Zákon

z 24. septembra 1956

o civilnom letectve (letecký zákon)

Národné zhromaždenie Československej republiky sa uznieslo na tomto zákone:

HLAVA I
Úvodné ustanovenia

§ 1
Poslanie civilného letectva

(1) Poslaním československého civilného letectva je obstarávať leteckú dopravu, zaisťovať bezpečnosť civilnej leteckej prevádzky nad územím Československej republiky a uspokojovať iné významné spoločenské potreby.

(2) Československé civilné letectvo slúži najmä:

a) leteckej vnútroštátnej a medzinárodnej, pravidelnej i nepravidelnej preprave cestujúcich, batožín, tovaru a pošty,

b) poľnohospodárskemu a lesnému hospodárstvu,

c) vedeckým výskumným prácam,

d) kultúrnym a osvetovým úlohám,

e) verejnému zdravotníctvu,

f) účelom leteckého športu.

§ 2
Riadenie civilného letectva

(1) Starostlivosť o rozvoj československého civilného letectva náleží Ministerstvu dopravy, ktoré upravuje a usmerňuje jeho činnosť a dozerá, aby sa táto činnosť vyvíjala v zhode s ustanoveniami tohto zákona a predpisov podľa neho vydaných a v súlade so štátnym plánom rozvoja národného hospodárstva.

(2) Ministerstvo dopravy tiež prevádza pravidelnú i nepravidelnú leteckú dopravu a obstaráva letecké služby pre poľnohospodárske a lesné hospodárstvo, prípadne aj iné letecké služby.

§ 3
Zvrchovanosť nad vzdušným priestorom

Československému štátu náleží úplná a výhradná zvrchovanosť nad vzdušným priestorom, ktorý je nad jeho štátnym územím.

HLAVA II
Lietadlá

§ 4
Pojem lietadla

Za lietadlá sa podľa tohto zákona považujú stroje určené na lietanie, nech už sú ľahšie alebo ťažšie ako vzduch, najmä aeroplány, hydroplány, vrtuľníky (helikoptéry), vetrone, klzáky, voľné a upútané balóny a vzducholode. Lietadlami podľa tohto zákona nie sú modely lietadiel pre športovú modelársku činnosť.

§ 5
Štátna príslušnosť a registrový zápis civilných lietadiel

(1) Československými civilnými lietadlami sú podľa tohto zákona civilné lietadlá československej štátnej príslušnosti. Československú štátnu príslušnosť majú civilné lietadlá zapísané v československom leteckom registri (§ 62).

(2) V československom leteckom registri musia byť zapísané civilné lietadlá, ktoré sú v správe (vlastníctve) československých organizácií socialistického sektora alebo československých občanov.

(3) Zápisom civilného lietadla do československého leteckého registra sa jeho predošlý zápis v leteckom registri cudzieho štátu stáva v Československej republike neúčinným. Taktiež je neúčinný zápis československého civilného lietadla do leteckého registra cudzieho štátu, ak nebol zápis tohto lietadla z československého leteckého registra riadne vymazaný. Prevod zápisu civilného lietadla z československého leteckého registra do leteckého registra cudzieho štátu možno uskutočniť len so zvolením Ministerstva dopravy.

(4) O zápise civilného lietadla do československého leteckého registra vydá Ministerstvo dopravy osvedčenie.

§ 6
Vlastníctvo k civilným lietadlám

(1) Civilné lietadlá môžu byť vo vlastníctve socialistickom i osobnom.

(2) Civilné lietadlá, ktoré sú národným majetkom, spravujú „Československé aerolínie“, zriadené v odbore Ministerstva dopravy pre prevádzanie leteckej dopravy. So súhlasom Ministerstva dopravy môžu mať aj iné organizácie socialistického sektora civilné lietadlá v správe (vlastníctve), avšak len pre plnenie svojich úloh.

(3) Jednotliví československí občania môžu mať civilné lietadlo v osobnom vlastníctve len vtedy, ak dá na to súhlas Ministerstvo dopravy po dohode s Ministerstvom vnútra.

§ 7
Poznávacia značka

Každému civilnému lietadlu sa pri zápise do československého leteckého registra pridelí poznávacia (registrová) značka; vlastník lietadla je povinný vyznačiť ju na lietadle za značkou štátnej príslušnosti.

§ 8
Prevádzka civilných lietadiel

Pre prevádzku civilných lietadiel na území Československej republiky je, s výnimkou lietadiel v správe Československých aerolínií a s výnimkou prípadov uvedených v § 47, potrebný súhlas Ministerstva dopravy udelený po dohode s Ministerstvom vnútra.

§ 9
Konštrukcia a výroba civilných lietadiel

(1) Typy lietadiel určených pre civilné letectvo musia konštrukciou i materiálom vyhovovať technickým podmienkam zaisťujúcim bezpečnosť leteckej prevádzky.

(2) Podmienky pre zavedenie sériovej výroby nových typov lietadiel určených pre civilné letectvo určujú osobitné predpisy; súhlas potrebný podľa týchto predpisov na začatie výroby možno dať len po predchádzajúcom vyjadrení Ministerstva dopravy z hľadiska technického a prevádzkovo-ekonomického.

§ 10
Telekomunikačné zariadenia a ich prevádzka

(1) Zriaďovanie a prevádzanie vysielacích rádiových staníc a iných telekomunikačných a rádiolokačných zariadení na palube civilných lietadiel a pre leteckú službu vôbec spravuje sa osobitnými predpismi a dohodami.

(2) Vysielacie rádiové stanice na palube československých civilných lietadiel smú obsluhovať len osoby, ktoré získali predpísaný preukaz rádiotelegrafistu alebo rádiotelefonistu.

§ 11
Spôsobilosť lietadla

(1) Civilné lietadlo smie sa používať na lietanie len vtedy, ak má platné osvedčenie o spôsobilosti na lietanie, vydané Ministerstvom dopravy, alebo ak má osvedčenie o spôsobilosti na lietanie, vydané cudzím štátom, ktoré bolo v Československej republike uznané za platné. Toto ustanovenie sa nevzťahuje na lety konané preto, aby bola získaná alebo predĺžená platnosť osvedčenia o spôsobilosti na lietanie.

(2) Ministerstvo dopravy vydá osvedčenie o spôsobilosti civilného lietadla na lietanie až po overení, že civilné lietadlo zodpovedá požiadavkám prevádzkovej bezpečnosti, a po skúške jeho letovej spôsobilosti alebo na podklade preukazu o prevádzkovej bezpečnosti a o skúške jeho letovej spôsobilosti vykonanej v cudzine.

(3) Civilné lietadlo, ktoré bolo vyskúšané, musí sa podrobiť novej skúške po každej podstatnej zmene konštrukcie draku alebo zariadenia, ktorá môže spôsobiť zmenu letových vlastností lietadla alebo jeho pevnosti.

§ 12
Palubné doklady

Civilné lietadlo pripustené na lietanie musí mať za letu so sebou tieto palubné doklady:

a) osvedčenie o zápise lietadla do leteckého registra,

b) osvedčenie o spôsobilosti na lietanie,

c) palubný denník alebo doklad ho nahradzujúci,

d) povolenie na zriadenie a prevádzanie vysielacej rádiovej stanice, ak je na palube,

e) zoznam cestujúcich a miest ich odletu a určení,

f) zoznam nákladu a prípadne aj iné doklady určené colnými predpismi,

g) iné doklady nariadené Ministerstvom dopravy.

§ 13
Zákaz brať niektoré predmety do lietadla

Ministerstvo dopravy môže po dohode s Ministerstvom vnútra z dôvodov verejnej bezpečnosti určiť, ktoré predmety neslobodno brať do civilných lietadiel, prípadne určiť podmienky, za ktorých sa tak môže stať.

HLAVA III
Posádka civilných lietadiel

§ 14
Zloženie posádky

(1) Posádka civilného lietadla sa skladá z veliteľa a mužstva. Mužstvo sa prideľuje tým civilným lietadlám, ktoré vyžadujú za letu okrem prítomnosti veliteľa aj obsluhu osobitným personálom.

(2) Veliteľom civilného lietadla môže byť len osoba, ktorá má kvalifikáciu pilota. Ministerstvo dopravy alebo orgán ním určený môže však v jednotlivých prípadoch povoliť, aby veliteľom viacmiestneho lietadla bola osoba, ktorá túto kvalifikáciu nemá.

(3) Mužstvo civilného lietadla sa skladá z výkonných letcov (pilot neveliaci lietadlu, palubný mechanik, navigátor, palubný rádiotelegrafista a i.) a z ďalšieho obsluhujúceho personálu.

(4) Vedenie civilného lietadla možno zveriť len osobe, ktorá má kvalifikáciu pilota.

(5) Pri pilotnom výcviku môže byť veliteľom civilného lietadla a viesť ho i pilotný žiak.

(6) Členmi posádky československých civilných lietadiel môžu byť len československí občania; výnimku v jednotlivých prípadoch môže povoliť Ministerstvo dopravy po dohode s Ministerstvom vnútra.

§ 15
Kvalifikácia členov posádky

(1) Členovia posádok československých civilných lietadiel musia byť zdravotne spôsobilí a musia mať všeobecnú a odbornú prípravu pre zamestnanie v civilnom letectve. Výkonní letci musia okrem toho získať preukaz spôsobilosti pre výkon funkcie, ktorú majú zastávať; preukaz spôsobilosti vydáva Ministerstvo dopravy.

(2) Výkonní letci posádky sú povinní mať preukaz spôsobilosti pri výkone služby pri sebe a predložiť ho na požiadanie orgánom určeným Ministerstvom dopravy.

(3) Výkonní letci československých civilných lietadiel sa zapisujú do československého leteckého registra.

§ 16
Preukazy spôsobilosti výkonných letcov na medzinárodné lietanie

(1) Výkonní letci civilných lietadiel používaných na medzinárodné lietanie musia mať preukazy spôsobilosti (diplomy a letecké legitimácie), ktoré boli vydané alebo vyhlásené za platné štátom, v ktorom je lietadlo zapísané do leteckého registra.

(2) Ministerstvo dopravy uzná za platné preukazy spôsobilosti vydané alebo uznané za platné štátom, v ktorom je lietadlo zapísané do leteckého registra, ak je zabezpečená vzájomnosť alebo ak podmienky, za ktorých boli tieto preukazy vydané alebo uznané za platné, rovnajú sa minimálnym podmienkam medzinárodne určeným alebo sú prísnejšie.

(3) Ministerstvo dopravy môže na účely lietania nad československým štátnym územím odoprieť uznanie preukazov spôsobilosti, ktoré vydal československým občanom iný štát.

(4) Ak je v niektorom štáte namiesto diplomu a leteckej legitimácie zavedený preukaz jednotný, vzťahujú sa ustanovenia odsekov 1 až 3 na tento preukaz.

§ 17
Zodpovednosť veliteľa

Veliteľ civilného lietadla je úplne zodpovedný za stav lietadla a jeho posádky, za prípravu každého letu (§ 33) a za vykonanie letu.

§ 18
Právomoc veliteľa

(1) Rozkazy veliteľa civilného lietadla vydané v medziach jeho oprávnenia musí mužstvo i cestujúci bezpodmienečne splniť.

(2) Veliteľ civilného lietadla má právo použiť za letu všetky nutné opatrenia voči osobám, ktoré svojím počínaním ohrozujú bezpečnosť letu a nepodriadia sa jeho rozkazom.

(3) Ak bol spáchaný na palube československého civilného lietadla trestný čin, je veliteľ lietadla povinný zabezpečiť vykonanie potrebných vyšetrení.

(4) Do času, než zakročí kompetentný orgán, vykoná veliteľ československého civilného lietadla úkony, ktoré nestrpia odklad. Ak je to nutné, dá predbežne zadržať podozrivé osoby, vykonať osobnú prehliadku cestujúcich a mužstva a zaistiť predmety, ktoré môžu slúžiť ako dôkaz.

§ 19
Opatrenia pri nebezpečí a nehode

(1) Ak hrozí civilnému lietadlu nebezpečie, sú veliteľ lietadla a mužstvo povinní vykonať všetky opatrenia na záchranu cestujúcich i posádky; veliteľ opustí lietadlo ako posledný.

(2) Ak dôjde k nehode alebo k núdzovému pristátiu, je veliteľ civilného lietadla povinný chrániť záujmy toho, v správe (vlastníctve) alebo v premávke ktorého lietadlo je, ako aj záujmy vlastníkov

nákladu; je oprávnený konať v ich mene a prejímať za ne práva a záväzky, pokiaľ je to potrebné na ochranu ich záujmov.

§ 20
Pomoc v tiesni

Veliteľ civilného lietadla, ktorý zachytil tiesňový signál iného lietadla alebo námorného plavidla alebo našiel ho v tiesni, je povinný poskytnúť pomoc, ak tak môže urobiť bez nebezpečia pre lietadlo jemu zverené a pre osoby v lietadle.

§ 21
Povinnosti za vojnových akcií

Za vojnových akcií namierených proti Československej republike je veliteľ československého civilného lietadla povinný urobiť všetky opatrenia, aby zabránil nepriateľovi zmocniť sa lietadla, jeho dokladov a nákladu.

HLAVA IV
Pozemné letecké zariadenia

§ 22
Povoľovacie konanie

(1) Na zriadenie alebo na podstatnú zmenu pozemných leteckých zariadení (letísk každého druhu, stavieb a technických zariadení s nimi súvisiacich, pozemných návestidiel a i.) je potrebné predchádzajúce povolenie Ministerstva dopravy, ktoré rozhoduje po dohode so zúčastnenými ústrednými úradmi. Ministerstvo dopravy zároveň zabezpečí, aby s konaním o povolení sa podľa možnosti spojilo konanie potrebné podľa iných predpisov. V povolení možno určiť podmienky a obmedzenia.

(2) Všetky povolené pozemné letecké zariadenia sa zapisujú do československého leteckého registra.

§ 23
Vyvlastnenie

Pre vyvlastnenie nehnuteľností a práv, ktoré sú potrebné na účely pozemných leteckých zariadení, najmä pre vyvlastňovacie konanie, pre spôsob a čas platenia náhrady za vyvlastnenie, pre vstup na vyvlastňovanú nehnuteľnosť a pre jej užívanie pred začatím vyvlastňovacieho konania, platia obdobne predpisy o vyvlastnení na účely dráh.

§ 24
Ochranné pásma

Pre zaistenie bezpečnosti leteckej prevádzky a pre zabezpečenie spoľahlivosti funkcie leteckých rádiových a iných zabezpečovacích zariadení môžu byť pri letiskách, leteckých rádiových alebo iných zabezpečovacích zariadeniach a pozdĺž letových ciest (§ 31 ods. 2) určené ochranné pásma, v ktorých je zakázané zriaďovať stavby alebo iné zariadenia, vysadzovať porasty alebo nechávať ich rast nad určenú výšku, a umiesťovať svetlá, ktoré môžu rušiť leteckú prevádzku.

§ 25
Verejné letiská

(1) Verejným letiskom sa rozumie civilné letisko, ktoré je v medziach svojej technickej a prevádzkovej spôsobilosti prístupné všetkým civilným lietadlám oprávneným konať lety v Československej republike. Verejné letiská, ktoré sú určené predovšetkým pre pravidelnú leteckú dopravu, spravidla zriaďuje a svojimi orgánmi prevádza Ministerstvo dopravy.

(2) Užívanie verejného letiska, ktoré svojimi orgánmi prevádza Ministerstvo dopravy na účely výcvikové, zalietávacie a skúšobné lety a na iné zvláštne účely, je prístupné len so zvolením Ministerstva dopravy.

§ 26
Letiskové správy a letiskové poriadky

(1) Prevádzku civilného letiska riadi, jeho údržbu obstaráva a opatrenie plynúce z jeho obvyklého užívania vykonáva letisková správa na čele s náčelníkom letiska. Letiskovú správu zriaďuje prevádzateľ letiska.

(2) Letiskovú prevádzku a disciplínu na civilných letiskách podrobne upravujú letiskové poriadky. Pre verejné letiská, ktoré svojimi orgánmi prevádza Ministerstvo dopravy, vydáva letiskové poriadky toto ministerstvo. Pre ostatné civilné letiská vydáva letiskové poriadky ich prevádzateľ po schválení Ministerstvom dopravy; ak letiská pravidelne používajú aj vojenské lietadlá, je na schválenie letiskových poriadkov potrebný aj súhlas Ministerstva národnej obrany.

§ 27
Zriaďovanie denných, svetelných a rádiových návestidiel

(1) Vlastníci (užívatelia) pozemkov a objektov, na ktorých majú byť na zaistenie bezpečnosti leteckej prevádzky umiestené denné, svetelné alebo rádiové návestidlá, sú povinní trpieť za primeranú náhradu ich zriadenie, umiestenie a obsluhu; organizáciám štátneho socialistického sektora však náhrada neprislúcha, ak ju osobitné predpisy vylučujú.

(2) Na pozemkoch a objektoch, ktoré sú národným majetkom a slúžia verejným účelom, možno zriaďovať denné, svetelné a rádiové návestidlá len po dohode s organizáciami, ktoré tento majetok spravujú.

§ 28
Nakladanie s leteckým pozemným zariadením

S pozemnými leteckými zariadeniami, ktoré nie sú v správe Ministerstva dopravy, možno nakladať len so súhlasom, ktorý udelí Ministerstvo dopravy po dohode s Ministerstvom národnej obrany. To platí najmä o zmene v určení zariadení a o ich zrušení.

§ 29
Letiskové a iné náhrady

(1) Za užívanie verejných letísk a leteckých pomocných zariadení sa vyberajú náhrady, určené podľa predpisov o plánovaní a tvorbe cien.

(2) Ministerstvo dopravy môže po dohode s Ministerstvom financií povoliť oslobodenie od platenia náhrad alebo náhrady znížiť.

(3) Povinnosť platiť náhradu sa nevzťahuje na lietadlá ozbrojených síl.

HLAVA V
Lety

§ 30
Zaistenie bezpečnosti civilnej leteckej prevádzky

(1) Civilnú leteckú prevádzku na území Československej republiky organizuje, riadi a zabezpečuje Ministerstvo dopravy leteckou dispečerskou službou.

(2) Predpisy o vykonávaní letov (letové predpisy) platné pre civilné lietadlá sú záväzné i pre iné lietadlá pohybujúce sa po letových cestách v blízkosti letísk alebo v ich priľahlých priestoroch (§ 31 ods. 1 a 2).

§ 31
Druhy letov, letové línie a letové cesty

(1) Vo vzdušnom priestore Československej republiky môžu civilné lietadlá konať

a) lety v letiskovom priestore, t.j. nad letiskom a nad určeným priľahlým priestorom,

b) pravidelné dopravné lety,

c) nepravidelné lety.

(2) Pravidelné dopravné lety sa konajú na letových líniách, ktoré určuje Ministerstvo dopravy po dohode s Ministerstvom národnej obrany. Letová línia je schválená stála trať pre pravidelné lety dopravných lietadiel medzi dvoma alebo niekoľkými miestami. Pre bezpečnosť letu sa spravidla vymedzuje letová cesta, t. j. územie pozdĺž letovej línie a vzdušný priestor nad ním, v hraniciach ktorého musí byť let vykonaný.

(3) Trať, prípadne vzdušný priestor pre nepravidelné lety schvaľujú pre každý jednotlivý prípad orgány Ministerstva dopravy.

§ 32
Pripustenie k letu

Civilné lietadlo možno pripustiť k letu, ak bola určená posádka zodpovedajúca po stránke odbornej spôsobilosti druhu civilného lietadla a podmienkam letu ním podnikaného, a len ak sú na jeho palube

a) palubné doklady (§ 12),

b) potvrdenie o prehliadke lietadla vykonanej pred letom (§ 33 ods. 1),

c) letecké mapy a iné navigačné doklady určené Ministerstvom dopravy,

d) potrebné prístroje a iné zariadenia.

§ 33
Príprava letu

(1) Akýkoľvek let civilného lietadla sa smie vykonať len po predchádzajúcej príprave a technickej prehliadke lietadla, preskúmaní stavu jeho posádky a pozemného leteckého zariadenia v mieste odletu, v mieste určenia i na trati a po zistení poveternostných podmienok letu.

(2) Veliteľ civilného lietadla zodpovedá za to, že

a) lietadlo a jeho príslušenstvo sú v riadnom technickom stave,

b) na lietadle sú navigačné doklady [§ 32 písm. c)] a že je oboznámený s ich obsahom,

c) na lietadle sú zásoby pohonných a mazacích hmôt dostačujúce pre let,

d) nie je prekročené najvyššie prípustné zaťaženie lietadla pre štart alebo pre pristátie a že je zaťaženie správne rozložené a zabezpečené proti presunutiu,

e) posádka lietadla je schopná letu,

f) bola vykonaná riadna predletová príprava.

(3) Náčelník verejného letiska zodpovedá za

a) riadny stav letiska a jeho technických zariadení,

b) organizáciu letovej činnosti a zaistenie bezpečnosti, pravidelnosti a riadenia letov v určenom priestore,

c) preskúmanie stavu posádky lietadla a predpísaných preukazov výkonných letcov posádky (§ 15 ods. 2),

d) preskúmanie a stav poznávacej značky (§ 7) a návestných a spojovacích zariadení lietadla, ako i predpísaných palubných dokladov (§ 12),

e) preskúmanie potvrdenia o technickej prehliadke lietadla vykonanej pred letom,

f) preskúmanie dokladov o správnom zaťažení lietadla,

g) zadováženie poveternostnej zprávy.

§ 34
Let

(1) Let sa smie vykonať len na základe letovej úlohy alebo letového plánu, a len ak dá náčelník letiska povolenie na odlet.

(2) Odlet civilného lietadla z iného miesta než z letiska sa vykoná podľa letových predpisov a na rozkaz veliteľa lietadla; ten v tomto prípade znáša plnú zodpovednosť za odlet.

§ 35
Let s cestujúcimi

Let s cestujúcimi je prípustný len z povolených letísk a v lietadlách na ten účel schválených a vedených pilotmi, ktorých kvalifikácia vyhovuje podmienkam určeným pre vedenie takých lietadiel.

§ 36
Lety nad zastavanými miestami, lety skúšobné a akrobatické

(1) Pri letoch nad miestami súvisle zastavanými alebo s veľkým zhromaždením osôb na voľnom priestranstve musí civilné lietadlo, vynímajúc štart a pristátie, zachovávať výšku, ktorá umožňuje kedykoľvek bezpečne pristáť buď na letisku alebo mimo súvisle zastavaného alebo zaľudneného priestoru, a to i pri zastavení motoru.

(2) Lety skúšobné a akrobatické, ako i zoskoky s padákom nad miestami súvisle zastavanými a nad verejne prístupnou časťou letiskového priestoru sú zakázané; výnimku môže povoliť Ministerstvo dopravy.

(3) Lety skúšobné a akrobatické, ako i zoskoky s padákom nad verejne neprípustnou časťou letiskového priestoru a v priestore letových ciest sú dovolené okrem prípadov krajnej núdze len so súhlasom kompetentných orgánov Ministerstva dopravy, v ostatnom vzdušnom priestore len so súhlasom Ministerstva národnej obrany.

(4) Letecké dni a letecké súťaže prístupné obecenstvu možno usporadúvať, ak dá na ne súhlas Ministerstvo vnútra po dohode s Ministerstvom dopravy.

§ 37
Zákazy za letu

Všeobecne je za letu zakázané z civilných lietadiel

a) zhadzovať akékoľvek predmety okrem v prípade krajnej núdze alebo pri povolenej výsadkovej činnosti; výnimky môže povoliť Ministerstvo dopravy po dohode so zúčastnenými ministerstvami;

b) zhotovovať fotografické a filmové snímky; výnimky môže povoliť Ministerstvo národnej obrany po dohode s ministerstvami vnútra a dopravy;

c) používať telekomunikačné zariadenia, najmä vysielacie rádiové stanice na účely nesúvisiace s potrebami letu; výnimky môže povoliť Ministerstvo spojov po dohode s ministerstvami vnútra a dopravy.

§ 38
Účasť na skúšobných letoch

Letov civilných lietadiel, pre ktoré nebolo doteraz vydané osvedčenie o spôsobilosti na lietanie (§ 11), smú sa zúčastniť len osoby, ktorým je uložené, aby za letu vyskúšali lietadlo, motory, prístroje alebo iné vystrojenie lietadla.

§ 39
Lety lietadiel bez pilota

Lietadlá spôsobilé lietať bez pilota nesmú lietať nad územím Československej republiky, okrem s povolením Ministerstva dopravy, ktoré môže určiť osobitné podmienky letu najmä pre zaistenie bezpečnosti leteckej prevádzky.

§ 40
Letecká poveternostná služba

Leteckú poveternostnú službu obstarávajú pre civilné letectvo orgány štátnej meteorologickej služby podľa požiadaviek Ministerstva dopravy.

§ 41
Telefónny a telegrafný styk

Medziletiskové telefónne hovory a telegramy týkajúce sa bezpečnosti a vedenia letu majú v rozsahu určenom predpismi o telekomunikačnom styku prednosť pred inými telefónnymi hovormi a telegramami.

§ 42
Zakázané pásma

(1) Lietanie nad určitými územnými oblasťami možno z dôvodov obrany vlasti alebo z dôvodov bezpečnostných, prípadne aj z iného všeobecného záujmu dočasne alebo trvale zakázať alebo obmedziť (zakázané pásma). Potrebné opatrenie vykoná Ministerstvo dopravy po dohode so zúčastnenými ústrednými úradmi.

(2) Za mimoriadnych okolností môže vláda s okamžitou účinnosťou vydať zákaz lietania nad celým štátnym územím pre všetky civilné lietadlá.

§ 43
Povinná zmena smeru letu, povinné pristátie

(1) Civilné lietadlo, ktoré sa ocitlo mimo vymedzenej letovej cesty, mimo schválenej trate (§ 31) alebo nad zakázaným pásmom (§ 42), je povinné, len čo to zistí, bezodkladne zmeniť smer letu, aby čo najrýchlejšie znovu dosiahlo vymedzenú letovú cestu alebo schválenú trať, prípadne opustilo zakázané pásmo.

(2) Ak dostane civilné lietadlo signál na pristátie, je povinné pristáť na mieste, ktoré mu bolo označené; ak nebolo označené, teda na najbližšom mieste vhodnom pre bezpečné pristátie. Pristátie treba ihneď hlásiť najbližšiemu bezpečnostnému orgánu. Ak neposlúchne lietadlo signál na pristátie, môže byť po druhom signáli na pristátie donútené.

(3) Ak dostane civilné lietadlo signál o neprípustnosti pristátia, je povinné zmeniť smer letu a pokračovať v lete po vymedzenej letovej ceste alebo po schválenej trati na najbližšie vhodné letisko a tam pristáť.

§ 44
Miestna pomoc pri nehode civilného lietadla

Ak dôjde k nehode alebo k núdzovému pristátiu civilného lietadla alebo ak nemôže lietadlo pokračovať v lete pre smrť, zranenie alebo onemocnenie členov posádky, sú výkonné orgány najbližšieho národného výboru v súčinnosti s bezpečnostnými orgánmi povinní poskytnúť nevyhnutnú pomoc, postarať sa o lietadlo, jeho posádku, cestujúcich a náklad a bezodkladne podať najrýchlejším spôsobom správu Ministerstvu dopravy.

§ 45
Administratívne vyšetrenie leteckých nehôd

(1) Administratívne vyšetrenia o príčinách leteckých nehôd vykonáva Ministerstvo dopravy v súčinnosti s kompetentnými úradmi (orgánmi).

(2) Orgány Ministerstva dopravy vykonávajúce také vyšetrenie sú oprávnené vykonať všetky opatrenia, ktoré môžu viesť k zisteniu príčin nehody; môžu najmä tiež požadovať výpovede osôb zúčastnených na nehode a iných osôb, od ktorých možno očakávať objasnenie závažných skutočností. Ak zistia orgány Ministerstva dopravy, že je dôvodné podozrenie z trestného činu alebo priestupku, upovedomia o tom orgány kompetentné na ich vyšetrenie.

HLAVA VI
Medzinárodné lety

§ 46
Medzinárodné lety

(1) Za medzinárodný let sa pokladá každý let civilného lietadla, pri ktorom vymedzená letová cesta alebo schválená trať vedie cez štátne hranice Československej republiky.

(2) Pre medzinárodné lety platia okrem všeobecných ustanovení o letoch (hlava V) tiež ustanovenia §§ 47 až 52.

§ 47
Pravidelná medzinárodná doprava cudzími civilnými lietadlami

(1) Civilné lietadlá, ktoré nie sú zapísané v československom leteckom registri (ďalej len „cudzie lietadlá“) a ktoré sa používajú v pravidelnej medzinárodnej leteckej doprave, môžu vykonať let cez štátne hranice Československej republiky, len ak bola prevádzka pravidelnej cudzej medzinárodnej leteckej dopravnej služby, v ktorej sa cudzie lietadlá používajú, zvlášť povolená podľa príslušnej medzištátnej leteckej dohody.

(2) Povolenie podľa odseku 1 udeľuje Ministerstvo dopravy po dohode s Ministerstvom zahraničných vecí.

(3) V podmienkach povolenia treba tiež uviesť

a) preletový úsek, t. j. úsek, v ktorom cudzie lietadlá musia preletieť štátne hranice Československej republiky pri vlete a odlete, ako aj výšku pri prelete štátnej hranice,

b) letovú cestu (§ 31 ods. 2) a miesto povinného a prípustného pristátia,

c) dobu platnosti povolenia.

(4) Ak doteraz nedošlo k dojednaniu medzištátnej leteckej dohody, môže prevádzku pravidelnej cudzej medzinárodnej leteckej dopravnej služby predbežne povoliť Ministerstvo dopravy po dohode s Ministerstvom zahraničných vecí.

(5) Udelené povolenia sa zapisujú do československého leteckého registra.

§ 48
Medzinárodné lety československých civilných lietadiel

Civilné lietadlá zapísané v československom leteckom registri smú vykonať let za štátne hranice Československej republiky len s predchádzajúcim povolením Ministerstva dopravy. Toto ustanovenie sa nevzťahuje na lety vykonávané Československými aerolíniami v pravidelnej medzinárodnej doprave.

§ 49
Povinné pristátie civilného lietadla pri medzinárodnom lete za mimoriadnych okolností

(1) Ak civilné lietadlo v stave tiesne alebo z akejkoľvek inej príčiny preletí štátne hranice Československej republiky mimo určeného preletového úseku alebo sa odchýli od vymedzenej letovej cesty alebo schválenej trate, je povinné, len čo to zistí alebo len čo dostane signál na pristátie, bezodkladne pristáť na mieste, ktoré mu bolo označené, a ak nebolo označené, na najbližšom letisku na území Československej republiky. Pristátie lietadla treba ihneď hlásiť najbližšiemu bezpečnostnému orgánu.

(2) Ak lietadlo neposlúchne signál na pristátie, môže byť po druhom signáli na pristátie donútené.

(3) Civilné lietadlo, ktoré pristálo za okolností uvedených v predchádzajúcich odsekoch, môže pokračovať v lete, len ak dá na to súhlas Ministerstvo dopravy po dohode s Ministerstvom vnútra.

§ 50
Predpisy o pohraničnej kontrole, predpisy colné a devízové

Pri vykonávaní medzinárodných letov civilných lietadiel musia byť dodržané tiež predpisy o pohraničnej kontrole a predpisy colné a devízové.

§ 51
Skúška spôsobilosti cudzích lietadiel

Cudzie lietadlá možno podrobiť skúške, aby sa zaistila ich spôsobilosť na lietanie, ak

a) nie sú splnené predpoklady uvedené v § 11 ods. 1,

b) dôjde k nehode,

c) objavia sa technické chyby lietadla.

§ 52
Nepravidelné medzinárodné lety cudzích lietadiel

Nepravidelné medzinárodné lety cudzích lietadiel cez štátne hranice Československej republiky možno vykonať len vtedy, ak let povolí Ministerstvo dopravy po dohode s Ministerstvom zahraničných vecí. Ministerstvo dopravy môže pritom určiť pre cudzie lietadlá povinnosť pristáť na území Československej republiky, prípadne môže cudzie lietadlá podrobiť ďalším obmedzeniam.

HLAVA VII
Letecká preprava

§ 53
Letecká preprava vnútroštátna

Pravidelnú vnútroštátnu leteckú prepravu cestujúcich, batožín, tovaru a pošty, ako i nepravidelnú leteckú prepravu za odplatu môžu prevádzať len Československé aerolínie.

§ 54
Letecká medzinárodná preprava

Pokiaľ medzinárodné dohody neustanovujú inak, platia ustanovenia tejto hlavy tiež pre medzinárodnú leteckú prepravu cestujúcich, batožín a tovaru.

§ 55
Letecký prepravný poriadok

(1) Všeobecné podmienky, za ktorých organizácie pre prevádzku leteckej dopravy vykonávajú prepravu cestujúcich, batožín a tovaru, určuje letecký prepravný poriadok, ktorý vydá Federálne ministerstvo dopravy.

(2) Letecký prepravný poriadok môže

a) prevziať zásady medzinárodných dohôd o leteckej preprave i pre prepravu vnútroštátnu, a to i vtedy, ak sa odchyľujú od československých predpisov,

b) vylúčiť niektoré predmety z leteckej prepravy, prípadne určiť pre ich leteckú prepravu osobitné podmienky,

c) určiť, že ten, kto porušením ustanovení tohto poriadku spôsobí Československým aerolíniám škodu, je povinný zaplatiť im náhradu vo výške určenej tarifou (§ 56).

(3) Československé aerolínie môžu so súhlasom Ministerstva dopravy určiť podrobnejšie prepravné podmienky.

§ 56
Tarify

Československé aerolínie zostavia tarify, spravujúc sa štátnym plánom rozvoja národného hospodárstva, predpismi o plánovaní a tvorbe cien a zásadami chozrasčotu. Z taríf musia byť zrejmé podmienky pre určenie výšky cestovného a prepravného, prípadne ceny leteniek a výška prepravného v určitých spojoch.

§ 57
Letecká preprava poštových zásielok

Letecká preprava poštových zásielok, ktorú vykonávajú Československé aerolínie, sa spravuje dohodou ministerstiev spojov a dopravy.

HLAVA VIII
Zodpovednosť za škody spôsobené prevádzkou civilného lietadla a zodpovednosť leteckého dopravcu

§ 58
Zodpovednosť prevádzateľa civilného lietadla

Prevádzateľ civilného lietadla zodpovedá za škodu vyvolanú zvláštnou povahou vlastnou leteckej prevádzke podľa zákona č. 63/1951 Zb. o zodpovednosti za škody spôsobené dopravnými prostriedkami, prípadne podľa všeobecných ustanovení občianskeho zákonníka o zodpovednosti za škody.

§ 59
Zodpovednosť z leteckej prepravy tovaru a poštových zásielok

(1) Zodpovednosť prevádzateľa civilného lietadla ako dopravcu za poškodenie, úbytok alebo stratu vecí v leteckej preprave sa spravuje ustanoveniami občianskeho zákonníka o zmluve nákladnej, ak neustanovuje letecký prepravný poriadok niečo iné [§ 55 ods. 2 písm. a)].

(2) Československé aerolínie zodpovedajú za leteckú prepravu poštových zásielok voči správe spojov v tom istom rozsahu, v akom správa spojov zodpovedá užívateľom pošty a cudzím poštovým správam.

§ 60
Obmedzenie zodpovednosti

Ak obmedzujú medzinárodné dohody zodpovednosť prevádzateľa lietadla (§ 58) alebo leteckého dopravcu (§ 59) čo do rozsahu náhrady škody, platia tieto obmedzenia i pre leteckú dopravu vnútroštátnu.

§ 61
Poistenie proti následkom zodpovednosti

(1) Prevádzateľ československého civilného lietadla je povinný pre zabezpečenie nárokov na náhradu škôd, za ktoré zodpovedá podľa predpisov uvedených v §§ 58 až 60 a podľa medzinárodných dohôd (§ 65 ods. 1), dojednať so Štátnou poisťovňou zmluvu o poistení proti následkom zodpovednosti a pred začatím prevádzky preukázať dojednanie zmluvy Ministerstvu dopravy.

(2) Poistník je povinný preukazovať Ministerstvu dopravy, že poistné je včas platené.

HLAVA IX
Československý letecký register

§ 62

(1) Československý letecký register vedie Ministerstvo dopravy. Zapisujú sa do neho

a) československé civilné lietadlá (§ 5),

b) výkonní letci (§ 15 ods. 3),

c) pozemné letecké zariadenia (§ 22) a

d) povolenia na prevádzku pravidelnej cudzej medzinárodnej leteckej dopravnej služby (§ 47).

(2) Súčasťou registra je zbierka listín, obsahujúca originály alebo overené odpisy listín, výmerov a iných dokladov, na základe ktorých sa vykonali zápisy do registra.

(3) Československý letecký register je neverejný. Osobám, ktoré osvedčia právny záujem, je dovolené nazrieť do príslušného registrového zápisu alebo do dokladu v zbierke listín a vyžiadať si ich úplný alebo čiastočný odpis.

HLAVA X
Osobitné ustanovenia o leteckej činnosti dobrovoľnej organizácie starajúcej sa o brannú výchovu a letecký šport

§ 63
Odchýlky od ustanovení tohto zákona

(1) Na leteckú činnosť, ktorú vykonáva na účely brannej výchovy a leteckého športu dobrovoľná organizácia určená vládou (ďalej len „organizácia“) sa vzťahujú ustanovenia tohto zákona s týmito odchýlkami:

a) Preukaz spôsobilosti výkonného letca (§ 15 ods. 1) musia mať výkonní letci lietadiel v prevádzke organizácie pri lete cez štátne hranice Československej republiky, ako i výkonní letci lietadiel s viacerými motormi a lietadiel s váhou nad 4000 kg. Ostatní výkonní letci musia mať preukaz spôsobilosti vydaný organizáciou podľa predpisov organizácie.

b) Výnimku z ustanovenia § 14 ods. 6 môže v jednotlivých prípadoch povoliť organizácia po dohode s Ministerstvom vnútra.

c) Organizácia môže so svojím vlastným leteckým pozemným zariadením s výnimkou pevných leteckých zabezpečovacích zariadení nakladať bez súhlasu Ministerstva dopravy (§ 28), je však povinná oznámiť Ministerstvu dopravy premiestenie, zmenu v určení alebo zrušenie takého zariadenia tak včas, aby Ministerstvo dopravy mohlo vykonať potrebné opatrenia na zabezpečenie záujmov civilného letectva.

d) Administratívne vyšetrenia o príčinách leteckých nehôd lietadiel v prevádzke organizácie vykonáva organizácia. Organizácia je však povinná letecké nehody oznamovať kompetentným orgánom Ministerstva dopravy. Ministerstvo dopravy sa môže zúčastniť tohto vyšetrenia. Ak zistia orgány organizácie, že je dôvodné podozrenie z trestného činu alebo z priestupku, upovedomia o tom orgány kompetentné na ich vyšetrovanie.

(2) Ministerstvo dopravy môže organizácii povoliť výnimky z ustanovení hlavy V tohto zákona, pokiaľ je to odôvodnené osobitnou povahou jej leteckej činnosti a pokiaľ sa tak môže stať bez ujmy bezpečnosti leteckej prevádzky.

(3) Vláda môže upraviť leteckú činnosť organizácie odchylne od ustanovení tohto zákona, a ak to budú vyžadovať záujmy brannej výchovy, môže leteckú činnosť organizácie z pôsobnosti tohto zákona celkom vyňať.

§ 64
Letecká činnosť organizácie

(1) Organizácia vykonáva leteckú brannú výchovu podľa osobitných predpisov. Na ten účel je oprávnená riadiť a upravovať svoju leteckú činnosť vlastnými podrobnejšími smernicami.

(2) Na vydanie podrobnejších smerníc podľa odseku 1 je potrebné predchádzajúce schválenie ministerstiev dopravy a národnej obrany, pokiaľ tieto smernice

a) upravujú podmienky pre získanie preukazu spôsobilosti výkonných letcov a riadenia leteckej prevádzky,

b) sa odchyľujú od predpisov ministerstiev dopravy a národnej obrany, ktorými sa upravuje vykonávanie leteckej činnosti na území Československej republiky.

(3) Ustanovenie § 2 ods. 1 o výkone dozoru Ministerstva dopravy sa nevzťahuje na veci vlastnej brannej výchovy.

HLAVA XI
Záverečné ustanovenia

§ 65
Medzinárodné dohody

(1) Medzinárodné dohody, najmä dohody o telekomunikačných zariadeniach a ich prevádzke, o vyšetrovaní nehôd lietadiel, o medzinárodných letoch a o zodpovednosti z medzinárodnej leteckej dopravy zostávajú týmto zákonom nedotknuté.

(2) Medzinárodná preprava poštových zásielok, ak ju neprevádzajú Československé aerolínie, spravuje sa medzinárodnými poštovými dohodami.

§ 66
Odňatie leteckých oprávnení

Ministerstvo dopravy môže dočasne alebo trvale odňať oprávnenie, preukaz spôsobilosti alebo povolenie vydané podľa tohto zákona alebo predpisov podľa neho vydaných, ak by ponechanie oprávnenia, preukazu alebo povolenia bolo na ujmu bezpečnosti leteckej prevádzky alebo iného všeobecného záujmu.

§ 67
Splnomocnenie Ministerstva dopravy

(1) Na vykonanie tohto zákona vydá Ministerstvo dopravy po dohode so zúčastnenými ústrednými úradmi (orgánmi) predpisy, ktorými najmä upraví

1. rozdelenie vzdušného priestoru nad územím Československej republiky na účely riadenia leteckej prevádzky (§ 3),
2. rozdelenie lietadiel na kategórie (§ 4),
3. podmienky pre udelenie a odvolanie súhlasu pre správu (vlastníctvo) a prevádzku civilného lietadla (§ 6 ods. 2 a 3 a § 8),

4. poznávacie značky a iné údaje na civilných lietadlách a spôsob ich vyznačovania (§ 7),
5. technické podmienky pre konštrukciu a výrobu civilných lietadiel (§ 9),
6. spôsob preukazovania prevádzkovej bezpečnosti a vykonávania skúšok civilných lietadiel, ich motorov, obsah osvedčenia o spôsobilosti lietadiel na lietanie a dobu platnosti týchto osvedčení, ako i povinnosť prevádzateľa civilného lietadla viesť osobitné knihy o stave lietadiel a ich motorov (lietadlové a motorové knihy) (§§ 11 a 51),
7. vzory palubných dokladov a vykonávanie zápisov do týchto dokladov (§ 12),
8. zloženie posádok civilných lietadiel, ako i podmienky, za ktorých možno pripustiť pilotného žiaka k vedeniu lietadla (§ 14),
9. podmienky pre zamestnávanie v civilnom letectve, vykonávanie odborných skúšok (skúšobné poriadky) a podmienky pre získanie preukazov spôsobilosti výkonných letcov, druhy týchto preukazov, ich obsah, dobu platnosti a iné náležitosti (§ 15),
10. obsah a doklady žiadosti o povolenie na zriadenie alebo na podstatné zmeny pozemných leteckých zariadení, povoľovacie konanie a rozhodovanie (§ 22), pričom tiež podrobne určí, ktoré zariadenia podliehajú povoľovaciemu konaniu,
11. určenie ochranných pásiem (§ 24),
12. spôsob a podmienky pre výstavbu a vybavenie civilných letísk a pre určenie letových ciest, ako i pre správu verejných letísk (§§ 25 a 26),
13. zriaďovanie návestidiel a náhradu za užívanie pozemkov a objektov pre ne (§ 27),
14. podrobnosti o spôsobe, podmienkach a postupe pri vykonávaní letov vo vzdušnom priestore nad územím Československej republiky, ako i o prevádzke leteckej dispečerskej, oznamovacej, rádionavigačnej, rádiolokačnej a svetelnej technickej služby (§ 30),
15. podrobnosti o druhoch letu, letových líniách, letových cestách, preletových úsekoch a priestoroch priľahlých k letiskám [§ 31 a § 47 ods. 3 písm. a)],
16. vybavenie lietadla, najmä ktoré prístroje a iné zariadenia na lietadle sú nutné pre jednotlivé druhy letov (§ 32),
17. súčinnosť orgánov leteckej dispečerskej služby s orgánmi štátnej meteorologickej služby vo veciach výkonu leteckej poveternostnej služby (§ 40),
18. administratívne vyšetrenia o leteckých nehodách (§ 45),
19. podrobnosti poistenia proti následkom zodpovednosti (§ 61),
20. postup pri zápise do československého leteckého registra, obsah zápisu, postup pri zmenách zápisu, pri výmaze, pri prevode zápisu lietadla do registra cudzieho štátu, ako i podmienky vydania a odňatia osvedčenia o zápise lietadla do československého leteckého registra (§ 62).

(2) Ministerstvo dopravy môže určiť odchýlky pre civilné lietadlá, ktoré sú určené výlučne pre skúšobné, cvičné alebo športové lety. Ministerstvo dopravy môže tiež upraviť povoľovanie dočasných miest pre vzlet a pristátie a o nakladaní s nimi odchylne od ustanovení §§ 22 a 28 a po dohode s Ministerstvom národnej obrany schvaľovanie trate, prípadne vzdušného priestoru pre nepravidelné lety odchylne od ustanovenia § 31 ods. 3.

§ 68
Výkon pôsobnosti podľa tohto zákona

Pôsobnosť podľa tohto zákona vykonáva Ministerstvo dopravy a ostatné zúčastnené ministerstvá a ústredné úrady buď priamo alebo prostredníctvom podriadených organizačných útvarov.

§ 69
Zrušovacie ustanovenie

Zrušujú sa všetky predpisy o veciach upravených týmto zákonom; najmä sa zrušujú:

1. zákon č. 172/1925 Zb. o letectve, v znení zákona č. 48/1930 Zb.,
2. vládne nariadenie č. 148/1934 Zb., ktorým sa vydávajú niektoré predpisy o cudzozemských lietadlách,
3. vládne nariadenie č. 202/1937 Zb., ktorým sa určujú úseky pre prelet lietadiel cez štátne, pokiaľ sa týka colné hranice s Nemeckom a Rakúskom, ako i niektoré pravidlá pre taký prelet,
4. vládne nariadenie č. 107/1938 Zb., ktorým sa zakazuje, prípadne obmedzuje lietanie nad určitými územnými úsekmi (zakázané pásma).
5. vyhláška č. 144/1957 Ú.l. (Ú.v.) o udeľovaní súhlasu na správu (vlastníctvo) civilných lietadiel a na ich prevádzku.

§ 70
Účinnosť

Tento zákon nadobúda účinnosť 1. októbrom 1956; vykoná ho minister dopravy po dohode so zúčastnenými členmi vlády.

Zápotocký v. r.

Fierlinger v. r.

Široký v. r.

Pospíšil v. r.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.